

Practitioners

Cathalijne Smulders
Cure Master, MA Fine Arts, Sandberg Institute
2016

Ik schrijf mijn thesis over een vorm van performance die tot doel heeft: het procesmatig oproepen van nieuwe sociale relaties. Ik concentreer mij op performance praktijken met een andere benadering van tijd, ruimte en materialiteit. Deze performer concentreert zich minder op het beeld of de (lichaams)taal die zij je presenteert, maar op de woorden, handelingen en gebaren die zij uitwisselt met haar omgeving en de nieuwe vormen van uitwisseling die zijn in interactie met haar omgeving activeert. Deze thesis is een speculatie over de mogelijke verschijningsvormen van deze performer en de mogelijke nieuwe relaties, effecten en interpretaties die zij oproept en waarneembaar maakt in het landschap van haar performance.

Deze performance kan zich overal manifesteren, op wisselende tijden en geografische of virtuele plekken. Ze vermengt zich met het dagelijks leven, vindt plaats in een geur, in een lichtval, of een obscene gebaar. Hierdoor begeeft de zij zichzelf op een gebied waar haar definitie steeds moeilijker aan te wijzen is omdat haar acties zich gedeeltelijk in immateriële tussenvormen manifesteren. Deze performer neemt in sociale relaties en interacties met verschillende sociale systemen of omgevingen een expliciete vorm aan. Ze beweegt zich in of tussen meerdere sociale contexten, waarin ze gevoelige, sociale, ethische, esthetische, subtiele en radicale acties uitvoert of vormen aanneemt. Hierdoor ontstaat ambiguïteit over haar condities als performer en hoe haar initiatieven zich onderscheiden van de (geschiedenis van) performance, de praktijk van sociale verandering, natuurlijke/artificiële processen en het alledaagse.

Wat zijn de kwaliteiten van deze performer? In welke vormen verschijnt ze? Welke acties voert ze uit? Wat is haar intentie? In welke omgevingen en tijden beweegt ze zich en hoe wordt ze geïnterpreteerd en in context gebracht?

Om een oneindig en complex onderwerp als dit te benaderen introduceer ik een model voor een performance als proces van actie(s) die een dynamiek oproepen in de context van de performance. Dit model beschrijf ik als een proces van actie(s) die een verschijning (vorm), omgeving, tijd, een affect/effect, interpretatie en context genereert, die op zichzelf weer nieuwe actie(s) kan genereren.

Het model bestaat uit:

actie
verschijning, vorm
omgeving
tijd
context
affect/effect
interpretatie

Hier bespreek ik een aantal onderwerpen waar het model betrekking op heeft:

context,

De performer is gesitueerd in een landschap.

dynamiek,

Aan de hand van de structuur van het model onderzoek ik in deze thesis de dynamiek die de performer bewerkstelligt in de context van haar performance. Dit doe ik aan de hand van desoriënterende handelingen. Het idee van desoriënterende handelingen is om bestaande normen of juist het gebrek aan normen te verstoren en daardoor het landschap van de performance in beweging te brengen.

(des)oriëntatie,

De performer neemt een initiatief voor actie in de context van de performance. Dit doet zij door een (des)oriëntatie in gang te zetten of aan te wijzen. Door een (des)oriëntatie te initiëren ten opzichte van een of meerdere fenomenen in het landschap, zoals een taal of de aannemelijke aandacht voor iets, ontstaat een nieuwe (taal), een nieuwe aandacht. Deze nieuwe versie van de taal of van de aandacht genereert op zichzelf nieuwe actie(s). Iedere (des)oriëntatie kan een nieuwe verbale, affectieve, lichamelijke, non-verbale of ruimtelijke dynamiek in gang zetten of aan wijzen.

Het (des)oriënteren van het landschap van de performance brengt dynamiek in dominante sociale verhoudingen/relaties. Ze transformeert ze, maakt ze meer poreus, fragiel en ambigu. (Des)oriëntatie zorgt voor een heroriëntatie van de aannemelijke aandacht, en kan de aandacht verplaatsen van taalkundige uitwisselingen naar bijvoorbeeld de affectieve of lichamelijke kwaliteiten van een woord, of naar het onzichtbare, als verzet tegen een politiek van zichtbaarheid. (Des)oriëntatie schept nieuwe mogelijkheden om bestaande sociale structuren te herordenen op basis van andere kwaliteiten, maar ook voor sociale dynamiek, doordat verhoudingen gevormd worden onder andere voorwaarden.

Voor deze thesis heb ik deze (des)oriëntatie operaties uitgewerkt:

(des)intensivering
stoornis
(des)illusie

confrontatie / juxtapositie
reflectie
besmetting
déjà-vu

Door de performer voor te stellen als oproeper van een dynamiek in het landschap van de performance bevraag ik de aannemelijke of dominante aandacht voor het visuele, sensationele, vormelijke, concrete, beschrijfbare, materiële, lichamelijke, esthetische en politieke in de huidige performance praktijk, om de aandacht te verleggen naar potentiële en affectieve ervaringen.

Ik doe dat door de performer voor te stellen als een oproeper van dynamiek, die verschijnt in de vorm van een (mis)vertaalmodule, die haar omgeving waarneemt, leest, interpreteert, en vertaalt, maar in die vertaling een desoriëntatie activeert. Hiervoor heb ik theorieën gebruikt uit linguïstiek, communicatie theorie, logica en kunstmatige intelligentie. Deze theorieën heb ik vermengd met mijn eigen ervaringen met performance en het alledaagse, gericht op de overdracht / vertaling van concepten via het lichaam, taal, materiaal, of objecten. Deze theorieën en mijn ervaringen zijn terug te vinden in de context, die het landschap van mijn thesis vormt.

Het model breng ik tegelijkertijd in deze thesis in praktijk. Ieder hoofdstuk begint met een abstracte beschrijving van een eigenschap van deze vorm van performance. In de loop van ieder hoofdstuk pas ik (des)oriënterende operaties toe. Soms op een alinea, soms op een hoofdstuk, of een zin. Het toepassen van (des)oriënterende operaties gaat verder dan op een hoofdstuk. Ik heb ook (des)oriënterende operaties toegepast op de structuur en opbouw van de verzameling van de hoofdstukken. De uitkomsten uit deze (des)oriëntatie toepassingen zie ik niet als een conclusies maar als suggesties voor een heroverweging van de verwachting, ideeën of gevoelens die ontstaan tijdens het lezen.

definities,

Hier geef ik hier de definities van de vorm van performance die ik in deze thesis zal beschrijven. Ter vergelijking geef ik hiernaast de definitie van dezelfde concepten overgenomen uit mijn laatst gelezen bron over performance (Berrebi,S., en Folkerts, H. *The Place of performance*)

actie, het oproepen van
dynamiek, de oproeper
van dynamiek en de
ander met wie een
relatie wordt gelegd,

*het presenteren van beeld, geluid en/of
gebaar, diegene die presenteert,
toeschouwer, deelnemer of plaats
specifiek*

verschijning / vorm,

*compositie, performance, document,
destillaat, display, publicatie,
duplicatie, reproductie*

omgeving,	<i>de context, het museum, de relatie tot andere performance, historie van performance</i>
tijd,	<i>tijd (duur) van de performance</i>
context,	<i>tentoonstellingsruimte, institutionele, technische condities</i>
affect/effect,	<i>het bereik van de performance, publieksbereik, zichtbaarheid</i>
interpretatie,	<i>kunstkritiek, eigenschappen (kwaliteit) evalueren</i>

actie¹,

¹ De performance is een actie die een dynamiek oproept in de context van de performance, een nieuwe versie van de wereld, inconsistent met de staat van zijn. Deze actie betreft altijd meer dan een. De actie legt een relatie met diegene of datgene dat wordt opgeroepen of beantwoord. Actie nemen, het oproepen van het nieuwe en onverwachte in de wereld, staat niet op zichzelf en kan niet zonder anderen. Actie is afhankelijk van de aanwezigheid van een veelheid van actoren die vanuit hun verschillende perspectieven de kwaliteit van de actie kunnen aanwijzen. In dit verband heeft de actie pluraliteit nodig op dezelfde manier dat de performer een publiek nodig heeft; zonder de aanwezigheid en erkenning van anderen, zou actie niet langer een zinvolle activiteit zijn. Actie, in de mate dat het vereist zich bekend/openbaar te maken door woorden of daden, bijvoorbeeld door het het oproepen van een

Hier introduceer ik de actie, het begin van het proces van de performance.

Ze, zegt: “ De aannemelijke aandacht of verwachting, mag nooit aannemelijk zijn (statisch)”. En daarom initieert ze een dynamiek / (des)oriëntatie in het landschap van de performance.

Is de natuur, in de verschijning van een verkleuring, een performance?

Wat is haar intentie?

Ze zou eenvoudig zeggen: een kleur aannemen

Is de performance iets anders dan een kleur aannemen?

De temperatuur stijgt,

hoe kan een verkleuring een performance zijn?

En terwijl de temperatuur stijgt,

neemt de omgeving afstand.

maar neemt de omgeving afstand?

Of lijkt het alsof ze afstand nemen?

(Ze is)

stemming, kan alleen bestaan in een context die wordt gedefinieerd door pluraliteit. (Hannah Arendt, *The Human Condition*)

De actie is niet de beantwoording van stimuli zelf. Het is de relatie die wordt opgezet in de overdracht van stimuli en de oproeping van een beantwoording. (Colin Cherry, *On Human Communication*, p. 169-169)

Deze relatie speelt zich meestal af als een impliciet gegeven. De relatie symbolisch weer te geven. Ze initieert acties die een relatie opbouwen die op zichzelf nieuwe actie(s), intentie(s), verschijningen, vormen, omgevingen, tijden, contexten en interpretaties genereren.

De actie(s) kunnen zich direct, formeel, gearticuleerd, gedragen of misleidend, verstoord, ontwijkend gedrag vertonen, maar ze zijn altijd in overeenstemming met een intentie, de intentie van de performer: het oproepen van een desoriënterende beweging in het landschap van de performance. Het inbrengen van een onverenigbaar (emotioneel) element in datgene waar we aandacht aan geven wijst niet alleen naar de duidelijke grenzen van de verwachting maar ook naar de voorwaarden waaronder betekenis wordt gemaakt en hoe betekenis toegestaan is (of niet).

een aankondiging,
een aanraking,
een vertraging,
aandacht,
een blos,
een herhaling,
gefluister,
(de actie)

(Ze is)

een aankondiging, die niet zal verschijnen (*witruimte*)
een vertraagde aanraking. (*getijden*)
een streven naar onleesbaarheid. (*eten, verspreid*)
een (*taal van waarneming*) die zich aan je opdringt,
of een (*koffievlek*) die een contrast creëert.
een projectie van een projectie (*esthetiek als een overlevingsmechanisme*)

(Ze is)

*het gefluister tussen Eva Meyer, als déjà vu, de schijn gestalten van de maan,
Hanna Arendt als de menselijke toestand en zes kopjes lapsang souchong
thee:*

Eva: “ een herkenning, zonder identificatie.”

Maan: “ een effect van verschijning”

*Hannah: “zonder hiërarchie, verschillend en gelijk aan
iedere ander verschijnsel”*

*Lapsang souchong (blozend): “altijd beschikbaar voor
interpretatie van anderen”*

(Ze is)

(

ze sto sto sto tterd),

(een t t t t t t t t t t ic),

(of truc),

(die is gemanipuleerd)

(tot in de perfectie).

(ehuhehu enne eh te ru uh gggg pra tuh ja enne ja jaaa.)

wanneer iets haar raakt, toont (*haar gladde gezicht*) extreme veranderingen.
De spieren scherpen zich aan, trekken in meerdere richtingen (*tegelijk*) en
benadrukken de a-symmetrische structuur van haar gezicht. Diepe rimpels
vormen zich in (*haar huid*). (*Haar ogen*) trekken plotseling uit elkaar,

duwen haar neus omlaag zodat er (een *vervorming*) van haar mond te zien is, die zo (*hevig*) is, dat wanneer je recht voor haar staat, je haar omlaag gekrulde lippen ziet. (*een beschrijving van een gezicht transformatie van Aomame, een personage uit: Haruki Murakami, 1Q84*)

(Ze is)

een uitgewiste structuur,
touchscreens,
haperende lijnen,
uitgerekte composities, uit elkaar getrokken door de zwaartekracht,
de geur van koffie,
ieder patroon dat zich niet laat herkennen,
of het woord: imperfect :(

(Ze is)

Een verloren dag. (*x7*)

(Ze is)

het gebied van een collectief schuldgevoel (*uitgewiste structuren*)
De ruimte van een gezamenlijke, intensieve aandacht. (*touchscreens*)
een geïrriteerde beweging van rusteloosheid (*haperende lijnen of uitgerekte composities, uit elkaar getrokken door de zwaartekracht,*) die zich heeft verspreid over het dagelijks leven. (*de geur van koffie*)
(*ieder patroon dat zich niet laat herkennen*),
een gebroken, verhit, gefragmenteerd lichaam. (*het woord imperfect*).

(ze is)

“ een staat van zijn, een gemoedstoestand of gevoel over de realiteit, een gevoeligheid.”
“ zo vrij van alle aandacht dat ze de rede en de wet tegelijkertijd minacht.
“ als de definitie van elektriciteit, niet echt een ding, maar een manier waarop dingen gebeuren, niet echt een persoon, maar een manier waarop ze maakt dat mensen zich bewegen.”
“ een soort visioen”
vier interpretaties van Nadja (*gevonden op internet of de esthetiek van anonimiteit*)
“ een imitatie van een imitatie (*oneindig*)”
“ de zon, de maan, een dier.” (*kinderfantasie*)

(Ze is)

(Z e i s)
(Z e i s)
(Z e i s)
(Z e i s)

(Ze is)

(Z e i s)
(Z e i s)
(Z e i s)
(Z e i s)

(Ze is)

(Z e i s)
(Z e i s)
(Z e i s)
(Z e i s)

e e n a a n k o n d i g i n g ,
e e n a a n k o n d i g i n g ,
e e n a a n k o n d i g i n g ,
e e n a a n k o n d i g i n g ,

(())

(h a a r g l a d d e g e z i c h t)
(h a a r g l a d d e g e z i c h t)
(h a a r g l a d d e g e z i c h t)
(h a a r g l a d d e g e z i c h t)

(uitgewiste structuren)

in te rn et of de es th et ie k va n a n o n i m it ei t))
in te rn et of de es th et ie k va n a n o n i m it ei t))
in te rn et of de es th et ie k va n a n o n i m it ei t))
in te rn et of de es th et ie k va n a n o n i m it ei t))

e e n a a n r a k i n g ,
e e n a a n r a k i n g ,
e e n a a n r a k i n g ,
e e n a a n r a k i n g ,

(ze sto sto sto tterd),

(h a a r h u i d)
(h a a r h u i d)
(h a a r h u i d)
(h a a r h u i d)

(touchscreens)

es th et ie k va n a n o n i m it ei t))
es th et ie k va n a n o n i m it ei t))
es th et ie k va n a n o n i m it ei t))
es th et ie k va n a n o n i m it ei t))

t))

e ((een t t t t t t t t t t (((haperende lijn
e s ic), t x
n t e 7
v o g)
e o e
r r l
t n i
r i j
a s k
g))
i
n
g

an
o
ni
m
it
ei
t))

a ((of truc), ((of uitgerekte
a t H x composities, uit
n a a 7 elkaar getrokken
d a a) door de
a l r zwaartekracht,))
c v o
h a g
t n e
, w n
a)
a
r
n
e
m
i
n
g

e ((die is (de geur van koffie)))
e k gemanipuleerd) e x
n o e 7
b f n)
l f v
o i e
s e r
, v v
e l o
e r

	k		m			
)		i			
			n			
			g			
)			
e	((tot in de	(((ieder patroon dat	
e	r	perfectie).	h	x	zich niet laat	(
n	e		e	7	herkennen),	o
h	f		v)		n
e	l		i			e
r	e		g			i
h	c)			n
a	t					d
l	i					i
i	e					g
n))
g)
,						”
g	((ehuhehu enne	(((het woord	
e	b	eh te pra tuh ja	o	x	imperfect).	(k
f	l	enne ja jaaa.)	m	7		in
l	o		l)		de
u	z		a			rf
i	e		a			an
s	n		g			ta
t	d		g			si
e)		e			e)
r			k			
,			r			
			u			
			l			
			d			
			e			
			l			
			i			
			p			
			p			
			e			
			n			
)			

verschijning 1 ²,

verschijning 1:

Ze zet zichzelf of haar lichaam in als overdrager, waarmee ze een potentie oproept die verborgen is in de lichamen van de mensen, de dingen om haar heen. Ze openbaart haar gevoelens aan je, kleurt je ogen of roept met toevallige vlekken voorstellingen op. Ze weerspiegelt gemoedsbewegingen of echoot eindeloos herinneringen. Met haar streven naar onleesbaarheid verspreidt ze verlangens. Met haar aanwezigheid beïnvloedt ze je lichaamstemperatuur. Met haar geur laat ze je terug deïnen, terwijl ze je met haar zachtmoedige blik, aandacht geeft. (Wolfgang Tillmans, *Lighter*)

Soms komt de lichamelijke vorm zo dichtbij en ontbloot ze haar lichaam voor je, je kan haar bijna aanraken. Je ziet haar lichte huid, waar het uitrekt, of zich inspannt. Ze blaast en strijkt, aangedaan door het vocht in de ruimte. Je rilt. Zij, in deze onwaardige positie, wat voor gevoelens roept ze op, walging, afschuw? Een samentrekking. De ruimte om je heen is donker geworden. De ruimte is leeg. Ze is niet bij je, de plaats waar haar lichaam is onbelangrijk, ondergeschikt aan je ogen die verder reiken dan de kamer waarin je je bevindt. (*Politics of Rehearsal*, Francis Alÿs) en *Bach, Sonate No 1 voor viool in g mineur* en beeldconfrontatie, google vraag: *kinderen in bloed*)

vervolg verschijning:

Ze leeft.

Ze is een duidelijke onderscheidende, materiële aanwezigheid.

Ze is zichtbaar en dichtbij.

Ze is een meervoudige persoonlijkheid.

Ze is een spectrum,

Ze is diffuus (ze is meervoud).

Ze is geen duidelijke onderscheidende fysieke aanwezigheid.

Ze is ontastbaar.

Ze is afwezig, oneindig,

een destillaat van de levendigheid en lichamelijkeheid.

² Ze is de vorm of de verschijning die de actie aanneemt en waarmee ze onderscheidbaar is in een waarneembare vorm, een visuele, immateriële, akoestische, elektrische, geurige belichaming (Colin Cherry, *On Human Communication*, p. 169-169, G. Spencer Brown, *Laws of form*)

Haar vorm beïnvloedt hoe ze wordt waargenomen. De vorm is, in de taal die het spreekt of het beeld dat het je toont, het bericht. (“Het medium is het bericht”). Het is deze rol als bemiddelaar, uitgedrukt in bijvoorbeeld een esthetische of lichamelijke vorm, die haar macht en verantwoordelijkheid bepaalt.

verschijning I: De performer als genoeg waar je voor betaald
verschijning I: de performer als besmetting
verschijning I: de performer als zachte agent

Ze is toegewijd aan het overwinnen van (sociale) ongelijkheid en onderdrukking. Voor radicale performers in een schijnsamenleving betekent dit de transformatie van de schijnsamenleving in de richting van het opbouwen van sociale verhoudingen, die in overeenstemming zijn met haar toewijding.

Als ze werkt in een institutionele context, draagt ze paradoxaal bij aan het handhaven van de institutionele functies, de creatie van een nieuwe schijnwereld. Iedere institutionalisering maakt haar werk zichtbaar, open voor toezicht, kritiek en controle. Zolang ze onzichtbaar opereert, kan ze daadwerkelijk verschil te maken. Maar het ontbreken van ieder controle mechanisme brengt een risico met zich mee. Een risico voor zowel de betrokkenen (de aanwezige, de ooggetuige, de medeplichtige, de ander) die iets aangedaan wordt, als voor haarzelf.

Ze is de progressieve positie. Ze wordt gezien als een katalysator voor sociale verandering. Ze werkt met de onderdrukte en gemarginaliseerde om de maatschappij te veranderen in een maatschappij waarin schijn domineert. (Bailey & Brake, 1975, [2] Galper, 1975, Simpkin, 1979, Ginsberg, 1979)

Ze is de reproductieve positie. Ze is een onmisbaar instrument van de schijn samenleving. Haar functie is om de schijn machine in stand te houden en ervoor te zorgen we ondergeschikt blijven aan schijn en beelden. Ze is de 'zachte agent' van de schijn machine. (Althusser, 1971, Poulantzas, 1975, Muller & Neussus,, 1978)
Ze is de tegenstrijdige positie. Ze kan de schijn samenleving ondermijnen. Terwijl ze fungeert als een instrument van schijn controle kan ze tegelijkertijd de voorwaarden scheppen voor de omverwerping van de sociale verhoudingen in de schijn samenleving. (Corrigan & Leonard, Phillipson, 1979, Bolger, 1981) (Wikipedia zoekopdracht: https://en.wikipedia.org/wiki/Critical_social_work, 'capitalist society' verwisseld met 'schijnmaatschappij')

Ze verzet zichzelf.

Met zichzelf.

Als propaganda.

Ze onderscheidt zichzelf en maakt connecties met diegene die, op basis van de kenmerken die haar onderscheidend maken, haar medeplichtigen zijn.

Zo vormt ze een groep om zich heen.

Ze pleegt aanslagen met verschillende gevolgen.

Ze claimt deze aanslagen publiekelijk.

Zo brengt ze een gevoel in beweging bij anderen die hun zienswijze en perspectief beïnvloedt.

Ze maakt onschuldigen, schuldig en schuldigen onschuldig en haar macht verspreidt.

Zonder dat ze aanwezig is zet ze beweging in gang en eigent ze de diegene en datgene toe waarmee ze zich publiekelijk identificeert. (*iedereen wiens leven is toegewijd aan het ondermijnen van een zekere autoriteit*)

verschijning I: Ze is niet er meer.

We kijken allemaal naar de blik van de vrouw die teruggekeerd is naar stof.

Illusies zijn magisch.

Ze maken ervaarbaar wat afwezig is.

Ze maken afwezig wat ervaarbaar is.

(misvertaling)

Hoewel onaangeraakt, voelen we ons opgewonden.

Hoewel ongedeerd, voelen we ons gewond.

Hoewel aangedaan, voelen we ons ongeschonden.

(vaporware)

verschijning (2)³,

Ze is een soort () waarin de maker de regels van () () transformeert door het gebruik van (). Door de transformatie van () door (), ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan () of (). () wordt de context voor () acties en resulteert in een nieuwe taal. Een nieuwe taal die een tijd, ruimte, afstand en lichamelijke op zichzelf genereert.

Getijden,

Ze is een soort van filmdocumentatie waarin de maker de regels van dans (eindige energie, zwaartekracht en lichamelijke, chronologische tijd en continue ruimte) transformeert door het gebruik van de camera lens, camera perspectieven, camera beweging, licht, optische technieken en montage technieken). Door de transformatie van het lichaam door film, ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan dans of filmdocumentatie. Film wordt de context voor dans acties en resulteert in een nieuwe taal. Een nieuwe taal die een tijd, ruimte, afstand en lichamelijke op zichzelf genereert doordat het het dansende lichaam versneld, verlangzaamd, teruggespoeld, intensificeert, fragmenteert en in allerlei ruimten laat plaatsvinden.

³ Hier geef ik een aantal voorbeelden geven van kunstwerken als publieke verschijningen in een institutionele kunstcontext. Al deze werken zoeken naar andere manieren van perceptie die nog niet benoemd zijn met het oog op het voorstellen van een nieuwe verhouding.

Tides, 1982, Amy Greenfield, (video) en Amy Greenfield, 1983, *Filmdance, space and energy*

Instabiele performance

Ze is een vorm van performance waarin de maker de regels van de performance transformeert door het non-gebruik van de regels van de performance (een kader, vorm, perspectieven, licht, optische, presentatie technieken en montage technieken). Door de transformatie van de performance door het dagelijks leven of een ander sociaal systeem, zoals wetenschap, ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan de performance. Het dagelijks leven of de praktijk van de wetenschap wordt de context voor performance acties en dit resulteert in een nieuwe dynamiek in het landschap van de performance doordat nieuwe vorm (talen), tijden, ruimtes, afstanden gegenereerd worden (die weer nieuwe acties op zichzelf genereren).

Waar (film)beeld, in de vorm van documentatie of montage een verdichting van tijd of plaats mogelijk maakt van dagelijkse acties, ontdoet performance, in de vorm van het dagelijks leven, zich van de mogelijkheid om een verdichting van tijd, plaats of effect op de uitkomsten van het dagelijks leven toe te passen. Een dagelijks leven performance is ieder moment beschikbaar voor de interpretatie van anderen, wat grote gevolgen kan hebben voor haar prestaties in de aannemelijke momenten van presentatie. Een performance in een expositieruimte zou traag kunnen verlopen, een expositieruimte wordt het kader van alle dagelijkse handelingen die daar plaatsvinden, of de performances vindt plaats buiten de openingstijden van de expositieruimte.

Sands Murray-Wassink, (1974 - heden), Sands Murray-Wassink

Menselijke opera XXX of Sylvia 1 maart en 2 maart

Filmbekentenis is het tegenovergestelde van een bekentenis. Het is een film waarin de maker de regels van de bekentenis transformeert door het gebruik van de camera lens, camera perspectieven, camera beweging, licht, optische technieken en montage technieken. Door de transformatie van de bekentenis door film, ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan een bekentenis. Film wordt de context voor bekentennis acties en dit resulteert in een nieuwe taal. Een nieuwe taal die een (oneindige) tijd, ruimte, afstand en lichamelijke op zichzelf genereert doordat het de bekentenis intensiveert, fragmenteert en in allerlei contexten laat plaatsvinden. Dagelijks leven bekentennis kunnen met ditzelfde mechanisme getransformeerd worden, bekentennis die niet in overeenstemming zijn met de realiteit kunnen als realistische bekentennis uitgesproken worden of bekentennis openbaringen die in overeenstemming zijn met de realiteit kunnen als niet realistische bekentennis uitgesproken worden.

Human Opera XXX, 2007, Meiro Kozumi (video) en *Sylvia 1 maart en 2 maart*, 2001, Manon de Boer, (video)

Non-gedachtegangen of de lichamelijke component van denken,

Ze is een vorm van lichamelijke overdracht, waarin de maker de regels van het

lichaam transformeert door het gebruik van taal. Door de transformatie van het lichaam door de taal, ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan taal of lichaam. Taal wordt de context voor lichamelijke acties en dit resulteert in een nieuwe lichaamstaal. Een nieuwe taal die een lichamelijke op zichzelf genereert doordat de woorden tijdelijk worden, zich herhalen, haperen, struikelen, intensiveren, voelbaar worden en toenadering zoeken met het lichaam.

Non-fictions, 2014, Jeremiah Day, Simone Forti, (expositie) en Becca Jane Rubinfeld, The Somatic Component of Thought, (een transcriptie van een video interview van Simone Forti op Youtube)

Redevoering over de logica van de taal.

Ze is een vorm van taal overdracht, waarin de maker de regels van de taal transformeert door het gebruik van het lichaam. Door de transformatie van de taal door het lichaam, ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan lichaam of taal. Het lichaam wordt de context voor taal acties en dit resulteert in een nieuwe taal. Een nieuwe taal die een lichamelijke op zichzelf genereert doordat de woorden tijdelijk worden, zich herhalen, haperen, struikelen, intensiveren, voelbaar worden en toenadering zoeken met het lichaam.

Discourse on the Logic of Language, M. NoreBese Philip

Tweede natuur

Ze zijn toevallige vlekken die voorstellingen oproepen die vanzelf ontstaan lijken te zijn, als een soort herinneringsbeeld. De verbeelding wordt door de vaagheid die het proces van het maken reflecteert, op gang gebracht. De leegte of het licht die op een onverwachte manier gebruikt wordt maakt dat het beeld niet exact te interpreteren, levendig en discutabel. Het ontdekken van een dergelijk beeld in de verf is, 'het ontdekken van het eigen gevoel dat nog niet voorgesteld kan worden vóór de daad van het schilderen zelf'.

Second Nature, 2007, Rezi van Lankveld, (Oil on board, 47.24 x 47.24 inches)

Haperend spreken of de taal van verdwijning

Is een vorm van taal van het verstoorde of genegeerde lichaam. Ze is een beeldtaal waarin de maker de regels van taal transformeert met de specifieke kwaliteiten van het verstoorde, of buitengesloten lichaam. Een lichamelijke (spraak)stoornis, beïnvloedt een articulatie of verbeelding, waardoor een taalkundige overdracht transformeert. Door de transformatie van de taal door het verstoorde lichaam, ontstaat er een nieuwe uitwisseling, die ongerelateerd is aan taal. Het verstoorde lichaam wordt de context voor taal acties en resulteert in een nieuwe taal, die niet taalkundig is, maar lichamenlijk en ruimte openlaat voor het onbeschrijfbaar. De taal wordt vernietigd, niet door argumenten, maar doordat de vernietiging waarneembaar wordt.

(haperend spreken)

Eten (verspreid),

Is een vorm van ongehoorzame spreker, die zichzelf opeet. Papier eten is een boodschap en tegelijkertijd het commentaar op de boodschap zelf, zonder het gebruik van mondelinge of schriftelijke tekst. Er wordt een vorm van waarneming en uitwisseling voorgesteld die niet taalkundig is, maar lichamelijk, erotisch, irrationeel, sensueel. Het papier (de taal) wordt vernietigt, niet door letterlijke argumenten, maar door de vernietiging het waarneembaar te maken. En de verschijning van deze actie in een museum genereert op zichzelf weer nieuwe transformaties, namelijk die van het (kunstmuseum) via de regels van het 'ongehoorzame' lichaam.

Manger (dispersed), 2015, Boris Charmatz of *Aya eet spaghetti*, 2012, (snapshot)

Het lichaam van de toeschouwer.

is een vorm van lichaamshouding, waarvan de eigenaar de regels van het bewegende lichaam transformeert door een confrontatie met een ander lichaam, een sculptuur, kunstenaar, een performer of een museummedewerker. Door de transformatie van het lichaam door deze confrontatie ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan lichaamshouding. De confrontatie wordt de context voor de beweging van het lichaam en dit resulteert in een nieuwe taal die vormen, houdingen en ideeën op zichzelf genereert.

Airflow-velocity study for I Need Some Meaning I Can Memorise (The Invisible Pull), 2012, Ryan Gander

Interpretators (als geheel)

Ze zijn performers die de regels van hun lichaam, woordgebruik, spraak, gebaren en notatie, transformeren door het gebruik de regels van film (oneindige energie, afwezigheid van zwaartekracht en lichamelijkeheid, non-chronologische tijd en non-continue ruimte). Door de transformatie van de performers door film ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan de performers. Film wordt de context voor interpretatie acties en dit resulteert in nieuwe performers en nieuwe talen. Performers die de tijd nemen, versneld, verlangzaamd of teruggespoeld spreken, zichzelf fragmenteren en in allerlei ruimten tegelijk laat plaatsvinden.

Ondersteuning

Ze is een vorm van beeldtaal waarin de maker de regels van ondersteuning transformeert door het gebruik van beeldtaal. Door de transformatie van de ondersteuning, door de beeldtaal ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan ondersteuning. Beeldtaal wordt de context voor de acties van ondersteuning en dit resulteert in een nieuwe taal die tijd en vormen op zichzelf genereert.

Ze is een vorm van ondersteuning waarin de maker de regels van beeldtaal transformeert door het gebruik van ondersteuning. Door de transformatie van de beeldtaal door ondersteuning ondersteuning, ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan beeldtaal. Ondersteuning wordt de context voor de acties van beeldtaal en dit resulteert in een nieuwe taal die vormen op zichzelf genereert.

(#+ 21.00, 2016, Saskia Noor van Imhoff (installatie), een *productie-assistent* of *Sacred Repository*, *N.1: Violently Speaking*, Rory Pilgrim, (film (2014), met de hand geschilderde posters (2015) foto's (2002)

Esthetiek als een overlevingsmechanisme, (context, interpretatie)

Ze is een vorm van performance waarin de performer de performance transformeert door het toe-eigenen van de eigenschappen van bestaande performers, natuurlijke fenomenen, theorieën of het alledaagse. Ze is een titel die de kleine bruine vogel, in relatie brengt tot modernisme, esthetiek en de filosofie van Deleuze, ze is een gedicht uit de 13e eeuw, ze is Sands Murray Wassink.

Aesthetics as a way of survival, 2009, Germaine Kruijff of *Rosegarden*, 2015, Meraneh Atashi of *Sands Murray-Wassink*, (1974 - heden), Sands Murray-Wassink

Luister, luister, mijn moeder en de kunst van de impact of de impact van de kunst.

Ze is een kunstvorm waarin de maker de regels van sociale of politieke doelmatigheid (oorlog, maatschappelijk geformuleerde doelen) transformeert door het gebruik van de regels van de kunst. Door de transformatie van de sociale of politieke doelmatigheid, ontstaat er een nieuwe ervaring, die ongerelateerd is aan kunst of sociale of politieke doelmatigheid. Kunst wordt de context voor acties van sociale of politieke doelmatigheid en dit resulteert in een nieuwe taal. Een nieuwe taal die een tijd, ruimte, afstand en lichamelijke op zichzelf genereert doordat sociale of politieke doelen in versnelling worden gebracht, desoriënteren, terugspoelen, ondersteboven keren, fragmenteren en in allerlei ruimten plaatsvinden. Hito Steyerl of samenwerkingen van kunstenaars met andere sociale groepen en een expliciet geformuleerd sociaal of politiek doel

omgeving,⁴

/
() / ()
()

⁴ Ze is overal, maar niet gemakkelijk te vinden, ze verplaatst zich. Toch zijn er plekken waar ze aanwijsbaar is. Ze is bijvoorbeeld herkenbaar aan een vouw in een jas of eeltige handpalmen, als je die zoekt weet je dat je in haar buurt bent. Soms kun je haar vinden, in een boom of tussen haakjes.

tijd⁵,

tijd 1:

De tijd zet zichzelf of haar lichaam in als overdrager, waarmee ze een potentie oproept die verborgen is in de lichamen van de mensen, de dingen om haar heen. De tijd openbaart haar gevoelens aan je, kleurt je ogen of roept met toevallige vlekken voorstellingen op. De tijd weerspiegelt gemoedsbewegingen of echoot eindeloos herinneringen. Met haar streven naar onleesbaarheid verspreidt ze verlangens. Met haar aanwezigheid beïnvloedt ze je lichaamstemperatuur. Met haar geur laat ze je terug deïnen, terwijl ze je met haar zachtmoedige blik, aandacht geeft.

Soms komt ze zo dichtbij en ontbloot ze haar lichaam voor je, je kan haar bijna aanraken. Je ziet haar lichte huid, waar het uitrekt, of zich inspant. Nog even voordat ze in je komt. Ze blaast en strijkt, aangedaan door het vocht in de ruimte. Je rilt. De tijd, in deze onwaardige positie, wat voor gevoelens roept ze op, walging, afschuw? Een samentrekking. De ruimte om je heen is donker geworden. De ruimte is leeg. De tijd is niet bij je, de plaats waar haar lichaam is onbelangrijk, ondergeschikt aan je ogen die verder reiken dan de kamer waarin je je bevind.

vervolg tijd:

Ze leeft.

Ze is een duidelijke onderscheidende, materiële tijd.

Ze is zichtbaar en dichtbij.

Ze is een meervoudige tijd.

Ze is een spectrum,

Ze is diffuus (ze is meervoud).

Ze is geen duidelijke onderscheidende fysieke tijd.

Ze is ontastbaar.

Ze is afwezig, oneindig,
een destillaat van de tijd.

tijd I: De tijd als genoeg waar je voor betaald

tijd: de tijd als besmetting.

Tijd 1 (10x)

tijd

⁵ Ze is de tijd die de (des)oriëntatie aanneemt. Een waarneembare tijd of een visuele, immateriële, akoestische, elektrische, geurige tijd. Haar tijd beïnvloedt hoe ze wordt waargenomen. De tijd is, in de vorm van de taal die ze spreekt, het beeld dat ze je toont, haar lichaam, het bericht. Het is deze rol, uitgedrukt in tijd, die haar macht en verantwoordelijkheid bepaalt.)

De tijd zelfst.naamw. (v.) Verbuigingen: tijds (meerv.)

Eenheid die zich laat betalen voor schijn (spektakel) Synoniem: tijd die voor geld schijn (spektakel) geeft

tijd

Een publieke eenheid

Tijd

een openbare tijd, die zich openlijk prijs geeft, een ontèerde tijd, die zich belachelijk of verachtelijk maakt.

TIJD

1) Calltijd 2) Tijd verdacht van zeden 3) Ontuchtige tijd

TIJD

1) Die zich tegen betaling beschikbaar stelt 2) Beroep waarvan de morele waardering per cultuur verschilt 3) 4) Gemeenschapstijd 5) Persoonsbenaming 6) Publieke tijd 7) Onzedelijk en/of mensionwaardig.^[1] 8) Overheden gaan op verschillende manieren om met tijd variërend van een verbod op alle vormen van het verhandelen van tijd tot een systeem waarin tijd en het exploiteren van tijd volledig gelegaliseerd is.

tijd

publieke tijd.

tijd

eenheid die voor haar beroep of als bijverdienste tegen betaling seksuele handelingen verricht.

De tijd is toegewijd aan het overwinnen van sociale ongelijkheid en onderdrukking. Voor radicale tijden in een schijn samenleving betekent dit de transformatie/omvorming van de schijn samenleving in de richting van het opbouwen van sociale regelingen, die in overeenstemming zijn met haar toewijding.

Als de tijd werkt in een institutionele context, draagt ze paradoxaal bij aan het handhaven van de institutionele functies, de creatie van de nieuwe schijnwereld. Iedere institutionalisering maakt haar werk zichtbaarder, open voor toezicht, kritiek en controle. Zolang ze onzichtbaar opereert, is ze in staat daadwerkelijk verschil te maken. Maar het ontbreken van ieder controle mechanisme brengt een risico met zich mee. Een risico voor zowel de betrokkenen (de aanwezige, de ooggetuige, de medeplichtige, de ander) die iets aangedaan wordt, als voor haarzelf.

De tijd is de progressieve positie. Ze wordt gezien als een katalysator voor sociale verandering. Ze werkt met de onderdrukte en gemarginaliseerde om de maatschappij te veranderen in een maatschappij waarin schijn domineert. (Bailey & Brake, 1975, [2] Galper, 1975, Simpkin, 1979, Ginsberg, 1979)

De tijd is de reproductieve positie. Ze is een onmisbaar instrument van de schijn samenleving. Haar functie is om de schijn machine in stant te houden en ervoor te zorgen we ondergeschik blijven aan schijn en beelden. Ze is de 'zachte agent' van de schijn machine. (Althusser, 1971, Poulantzas, 1975, Muller & Neussus, 1978)

De tijd is de tegenstrijdige positie. Ze kan de schijn samenleving ondermijnen. Terwijl ze fungeert als een instrument van schijn controle kan ze tegelijkertijd de voorwaarden scheppen voor de omverwerping van de sociale verhoudingen in de schijn samenleving . (Corrigan & Leonard , Phillipson , 1979 Bolger , 1981)

De tijd verzet zichzelf.

Met zichzelf.

Als propaganda.

De tijd onderscheidt zichzelf en maakt connecties met diegene die, op basis van de kenmerken die haar onderscheidend maken, haar medeplichtigen zijn.

Zo vormt ze een groep om zich heen.

De tijd pleegt aanslagen met verschillende gevolgen.

De tijd claimt deze aanslagen publiekelijk.

Zo brengt ze een gevoel in beweging bij anderen die hun zienswijze en perspectief beïnvloedt.

De tijd maakt onschuldigen, schuldig en schuldigen onschuldig en haar macht verspreidt.

Zonder dat de tijd aanwezig is zet ze beweging in gang en eigent ze de diegene en datgene toe waarmee ze zich publiekelijk identificeert.

tijd 1: Ze is niet er meer.

We kijken allemaal naar de blik van de vrouw die teruggekeerd is naar stof.

Tijd is magisch.

Ze maakt ervaarbaar wat afwezig is.

Ze maakt afwezig wat ervaarbaar is.

affect / effect⁶,

⁶ Ze is een (gemoeds)toestand, een (patroon van) waarneembaar gedrag, waarmee een (gemoeds)toestand, tot een uitdrukking wordt gebracht of verschijnt.

Ze is het affect/effect dat een actie in gang zet (actie),

de vorm van het affect/affect (verschijning),

het affect/effect dat een tijd inneemt (tijd),

de omgeving van het affect/effect (omgeving),

het affect/effect van het affect/effect,

de context die het affect/effect manipuleert,

of het affect/affect dat een interpretatie op gang brengt. Deze laatste kan worden beschreven aan de hand van hoe de mensen om haar heen zich gedragen.

Toen ze zich introduceerde werden de anderen stil, bloosden en keken naar beneden.
Als ze zich verspreidt door het dagelijks leven vertoont haar omgeving dit (anti)gedrag, aan de hand van dit gedrag en hoe dat een uitwerking heeft op haar, kan worden bepaald wat het affect/effect is van haar performance.

Hoe haar verschijning zich mogelijk zal verspreiden?
De verschijning zal zich in een (levend) lichaam binnendringen en zich daar vermenigvuldigen.

context⁷,

A
a
n
d
o
e
n
i
n
g

Nadja,

⁷ Iedere actie kan zonder kader plaatsvinden,
anderen ziet een schouwspel, zonder een schouwspel te zien/
ruiken een parfum zonder een parfum te ruiken /
voelen een verlangen zonder een verlangen te voelen.
Maar op een zeker moment onderscheid de actie zich, van het landschap van de performance:

)

d a e ((((u
é c e w) h x i (gev
j t n i) a 7 t onde
à i a t a) g n op
- e a r r r e inter
v n u g w net
u k i l i of de
o m a s esth
n t d d t etiek
d e d e e van
i) e g t anon
g i g e r imit
n g z u c
, i c t
h u r
t e n

b *M* v a ((((t
e *i* e a g z t x o (gev
s *j* r n e e e 7 u onde
m *n* s r t s g) c n op
e *i* c a i t e h inter
t *n* h k j o l s net
t *t* i i d s i c of de
i *e* j n e t j r esth
n *r* n g n o k e etiek
g *p* i e) s) e van
r n n t n anon
e g , o s imit
t (t t eit)
a v t e
t o r e
i r r d
e m))
v))
a ,
n
:
E
v

a
M
e
y
e
r
,
M
e
a
s
M
a
c
g
h
i
l
l
i
e
,
h
t
t
p
:
/
/
w
w
w
.
k
r
c
f
.
o
r
g
/
t
e
x

*t
s
/
e
v
a
-
e
.
h
t
m*

r m t e ((((h
e e i e e e h x a (gev
f m j n t e e a 7 p onde
l e d v e n a) e n op
e r , t r h e inter
c t t v t u n net
i r e t i d e of de
e a r t d e esth
g s t) l etiek
i p t j van
n r t j anon
g e t n imit
, i i e n eit)
d c))
,))

c s o a ((((u
o p m a t o H x i (gev
n p i g n a f a 7 t onde
f i e g e d a t a) e n op
r e g v a l r r e inter
o e l i c v u o g e net
n l n h a c g e of de
t g t n) e k esth
a , w , n t etiek
t a) e van
i a r) c anon
e n n o imit
/ e m p eit)
J e p o
u u m o

x
t
a
p
o
s
i
t
i
e
/
A
n
a
l
o
g
i
e

i
n
g

s
i
t
i
e
s
,
u
i
t
e
l
k
a
a
r
g
e
t
r
o
k
k
e
n
d
o
o
r
d
e
z
w
a
a
r
t
e
k
r
a
c
h
t

(s D i t ((((d

d	p	a	n	r	k	d	e	x	e	(gev
e	r	d	t	a	o	i	e	7	g	onde
s	a	a	e	n	f	e	n)	e	n op
)	a		r	s	f	i	v		u	inter
i	k		p	p	i	s	e		r	net
l	f		r	i	e	g	r		v	of de
l	i		e	r	v	e	v		a	esth
u	g		t	a	l	m	o		n	etiek
s	u		a	t	e	a	r		k	van
i	r		t	i	k	n	m		o	anon
e	e		i	e)	i	i		f	imit
	n		e	,		p	n		f	iteit)
						u	g		i	
						l)		e	
						e				
						e				
						r				
						d				
)				

s	d	mijn vader in	c	e	((((i	(
t	r	een wit bed,	o	e	e	t	h	x	e	o
o	o	bloot, bedekt	n	n	s	o	e	7	d	n
o	o	met een	t	h	t	t	v)	e	e
r	m	turquoise	e	e	h	i	i		r	i
n		plastic	x	r	e	n	g		p	n
i		operatie	t	h	t	d)		a	d
s		kleed, zijn		a	i	e			t	i
		gehavende		l	e	p			r	g
		lange		i	k	e			o)
		lichaam		n	a	r			o	
		gekromd, de		g	l	f			n	
		knieën		,	s	e			d	
		opgetrokken.			e	c			a	
		Zijn			e	t			t	
		linkeroog			n	i			z	
		opgezwollen,			o	e			i	
		zwart paars,			v)			c	
		bij elkaar			e	.			h	
		gehecht met			r				n	
		zwarte			l				i	
		steken)			e				e	
					v				t	
					i				l	
					n				a	
					g				a	

à a s
v . f
u) o
, r
d m
e a
s t
c i
h e
i v
j a
n n
g A
e o
s m
t a
l m
t e
n e
v n
a p
n e
d r
e s
m o
a n
a a
n g
e e
n u
H i
a t
n :
n H
a a
h r
A u
r k
e i
n M
d u
t r
a a

l k
s a
d m
e i
m 2
e 0
n 0
s 9
e ,
l 1
i Q
j 8
k 4
e)
t
o
e
s
t
a
n
d
e
n
z
e
s
k
o
p
j
e
s
l
a
p
s
a
n
g
s
o
u
c
h

De genegeerde
gemeenschap die
virtueel zichtbaar is,
maar in het alledaagse
dagelijks
afstandelijkheid
ondervind van haar
omgeving.

(Wolfgang Tillmans)

Het genegeerde
lichaam, dat
virtueel
onzichtbaar is,
maar in het
alledaagse
dagelijks
nabijheid ervaart
van haar
omgeving.

*(Francis Alys,
Beeldconfrontatie, Google
vraag: kinderen in bloed)*

o
n
g
e
r
u
s
t
h
e
i
d

e
e
n
g
e
n
o
e
g
e
n
w
a
a
r
j
e
v
o
o
r
b
e
t
a
a

l
d

b
e
s
m
e
t
t
i
n
g

z
a
c
h
t
e
a
g
e
n
t

(Wikipedia
zoekopdracht:
[https://en.wikip
edia.org/wiki/C
ritical_social_w
ork](https://en.wikipedia.org/wiki/Critical_social_work), 'capitalist
society'
verwisseld met
'schijn')

(iedereen wiens leven is toegewijd
aan het ondermijnen van een
zekere autoriteit; maar van wie het
specifieke verzet een fysiek
gevaarlijke dreiging tot gevolg
had)

(
m
i
s

v
e
r
t
a
l
i
n
g
)

(
V
a
p
o
r
w
a
r
e
)

v
e
r
s
c
h
i
j
n
i
n
g
I
I
(
v
o
r
m
)

1

2

S
t
o
o
r
n
i
s

a de verschijning zal
f zich mogelijk in
f een levend wezen
e binnendringen en
c zich daar
t vermenigvuldigen
/
e
f
f
e
c
t

(
d
e
s
)
i
n
t
e
n
s
i
v
e
r
i
n
g

c
o
n
t
e
x
t

S
p
e
n
c
e
r
、
B
r
o

w
n
,
1
9
7
3
,
L
a
w
s
o
f
f
o
r
m

Scha, R., *Beschouwingen over kunst, toeval en algoritme*,
Materiaal t.b.v. het college "Vorm, structuur en algoritme", sep t/m nov 1992, Universiteit van Amsterdam

woo
rdge
uren

<http://www.wyoutube.com/watch?v=BoWyUXyNud4>

Interpretatie⁸,

Hannah over (..)

De (..) die door de verzameling van acties wordt ontsloten heeft geen kwaliteiten nodig, Het woord (..) was niet meer dan een naam die werd gegeven. De betekenis van (..), waarvan we nu denken dat het een kwaliteit is van de (..), is al aanwezig in de wil om iets te doen of iets te zeggen, om jezelf in de wereld te zetten en een

8

De interpretatie is een verzameling van (kritische) perspectieven op de actie(s). Het ontstaat door een (collectieve) kritische studie of de waarneming van (de verzameling) van de actie (s). Iedere (eenzijdige) interpretatie (institutioneel, standaard of visueel) kan gezien worden als een instabiele manifestatie, een glimp van een document, een lijn in een notitie, een onvolledige kennis van datgene dat alleen waarneembaar is binnen de grenzen van een manier van doen, een statische ruimte, een taal, betekenis , een tijd of een ideologie.

De interpretatie komt tot stand in een vermenging van affectieve, autonome, cognitieve, gevoelige, sociale, (anti) esthetische en (anti)ethische (criteria) die in het landschap van de performance aanwijsbaar zijn.

Haar acties resulteren in een andersoortige kwaliteit, namelijk een kwaliteit die niet gebaseerd is op zichtbaarheid, (lichaams-)taal, (lichaams-)beeld, representatie of virtuositeit, maar in hoeverre ze in staat is te handelen en binnen de praktijk van de overdracht dynamiek in werking te stellen met (des)oriëntatie acties. Bijvoorbeeld door contrasten te creëren, gevoelens op te roepen, de dominante aandacht voor iets te bevragen, een lichamelijke confrontatie in werking te stellen, een déjà-vu uit te voeren, een illusie op te roepen, een verstoring toe te passen, of (mis)vertalingen te maken.

De kwaliteit van het oproepen van dynamiek, kan ook liggen in de compositie/structuur die een (des)oriëntatie bewerkstelligt in het landschap van de performance.

verzameling van acties van jezelf te beginnen. Het is niet gerelateerd aan het bereid zijn om de gevolgen te ondergaan. (..) is al aanwezig in het verlaten van je eigen ruimte door jezelf te tonen, te openbaren en bloot te stellen.

(des)oriëntatie⁹,

⁹ Ze is de actie die dynamiek brengt in het landschap van de performance. Dit doet zij door een (des)oriëntatie te activeren. Door een (des)oriëntatie te initiëren ten opzichte van één of meerdere fenomenen uit het landschap, zoals een taal of woordkeuze, ontstaat een nieuwe (taal), een nieuwe woordkeuze die op zichzelf nieuwe verbale, affectieve, lichamelijke, non-verbale of ruimtelijke dynamiek activeert. (Des)oriëntatie brengt dynamiek in dominante verhoudingen/relaties. Ze transformeert ze, maakt ze poreuzer, fragieler en ambigu. (Des)oriëntatie heroriënteert de aannemelijke aandacht, en verplaatst de aandacht naar bijvoorbeeld de affectieve of lichamelijke kwaliteiten van een woord, of naar het onzichtbare, als verzet tegen een politiek van zichtbaarheid. Het schept nieuwe mogelijkheden om bestaande structuren te herordenen op basis van andere kwaliteiten, maar ook voor sociale dynamiek, doordat we ons tot elkaar en de dingen gaan verhouden onder andere voorwaarden.

De (des)oriënterende mechanismes kunnen bijvoorbeeld leiden tot een:

Verdwijning

Onleesbaarheid

Verbeelding van de aanraking

Een aantal voorbeelden van hoe de desoriëntatie zich kan gedragen:

De desoriënterende actie in een beeld creëert beweging in de aannemelijke aandacht en verplaatst de aandacht voor zichtbaarheid, naar de materiële, gevoelige, bewegelijke, open kwaliteiten van het

(des)intensivering

stoornis

(des)illusie

inversie, juxtapositie, analogie

reflectie

besmetting

déjà-vu

(des)intensivering,

Een (des)intensivering kan leiden tot een verbeelding van de aanraking of een andere vorm van extreme zichtbaarheid die wordt gekenmerkt door het nauwkeurig onderzoeken van waargenomen verschillen. Het is een soort van extreem verhoogd bewustzijn, waarin de waarneming van de ontvanger in een hoge staat van gevoeligheid is, zoals bijvoorbeeld na een aanslag, of wanneer het onder hormonale invloed is. Een of enkele van de waarnemingsinstrumenten is dan extreem scherp en hoort of ziet dingen die anders niet waarneembaar zijn. Een vorm van intensivering in virtuele aanwezigheid kan leiden tot het gevoel van herkenning en identificatie die

beeld, die tot stand komen door vermenging. Ze kunnen zich voordoen als een onbegrijpelijke persoonlijke ervaring, een vreemdheid die niet statisch is maar steeds van vorm verandert.

Desoriënterende operaties in afstand nabijheid, creëren beweging in de norm en verplaatsen de aangeleerde verhouding, naar een materiële, fysieke, gevoelige, bewegelijke open verhouding die tot stand komen door vermenging. Ze doen zich voor, als een onbegrijpelijke (*mijn vader in een wit bed, bloot, bedekt met een turquoise plastic operatie kleed, zijn gehavende lange lichaam gekromd, de knieën opgetrokken. Zijn linkeroog opgezwollen, zwart paars, bij elkaar gehecht met zwarte steken*) vreemdheid die niet statisch is maar steeds van vorm verandert.

Desoriënterende operaties in lichamelijkeheid creëren beweging in de norm en verplaatsen de dominantie aandacht voor de levendigheid of eindigheid, naar een immateriële, gevoelige, beeldtijd die tot stand komen door vermenging. Ze doen zich voor, als een onbegrijpelijke vervreemding, een vervreemding die niet statisch is maar steeds van vorm veranderd.

persoonlijk wordt ervaren, maar is gedefinieerd door afstand. (*De genegeerde gemeenschap die virtueel zichtbaar is, maar in het alledaagse dagelijks afstandelijkheid ondervindt van haar omgeving*).

Een vorm van (des)intensivering is bijvoorbeeld een verdwijning van nauwkeurig waargenomen verschillen, die de waarnemer in een extreme non staat van gevoeligheid brengt.

stoornis

Een stoornis in de aannemelijke manier van articuleren, spreken, bewegen of gedragen verplaatst de aandacht van de dominante uitwisseling naar bijvoorbeeld de (sensuele) overdracht van materiële kenmerken, zoals zweet, trillingen of structuren.

(des)illusie

Bewegend beeld (film) creëert een illusie van continuïteit. Het bestaat uit stilstaande beelden die beweging lijken te zijn. Film transformeert energie, zwaartekracht, lichamelijke, chronologische tijd en continue ruimte in nieuwe tijden, plaatsen en verschijningen. De illusie van continuïteit die film oproept kan worden vergeleken met de kwaliteit van onze waarneming die patronen zoekt in vormen. (Dastani, M., *Language of perception*)

Door woorden te zien als statische beelden, wordt een taal opgeroepen die de voorrang van linguïstische regels verplaatst. Er wordt een laag van de taal geopenbaard waarin latente betekenissen worden getransporteerd. Taal functioneert op deze manier een potentiële overdracht. De andere boodschap wordt rechtstreeks gecommuniceerd - zonder de omweg door betekenis, waarbij de taal zelf het medium is van deze impliciete overdracht. Wat niet kan worden gezegd of onder woorden worden gebracht, kan worden uitgedrukt in de taal; inderdaad kan het taalkundig worden overgedragen. Deze impliciete effecten van de vorm van de taal betekent dat de onuitsprekelijke kan optreden of duidelijk worden, maar dat betekent niet dat ze per se aanwezig of voorstelbaar is. (Bush, K., *The Language of Things*)

inversie, juxtapositie, analogie

Verwisselingen, omdraaiingen in volgorde, omkeringen van patronen en structuren, spraakfiguren en tegenstellingen.

(re)flectie,

Duplicatie en omkering.

déjà-vu,

Onder woorden gebracht in: *Ze als déjà vu*, een interpretatie van (Eva Meyer, *Me as Macghillie*)

"Toen de Eleaten beweging ontkenden, Diogenes, zoals iedereen weet" en Eva citeert Sören, "kwam naar voren als een tegenstander. Zij letterlijk kwam naar voren zonder een woord te zeggen, en liep heen en weer, een paar keer, met de veronderstelling dat zij ze voldoende had weerlegd. "Maar nam zij gewoon aan dat

zij ze voldoende had weerlegd? Of had zij ze voldoende weerlegd? In feite zegt zij geen woord, maar - "als de tegenstander" - voert zij een *déjà-vu*, *een ervaring iets waar te nemen waarvan je tegelijkertijd de indruk hebt het al eerder te hebben waargenomen - een herkenning zonder identificatie - een onechte herinnering- op*: zij neemt iets waar als aanwezig, alsof het eerder al was geweest (maar dat is een illusie), en op hetzelfde moment maakt zij het aanwezig in de handeling van het waarnemen zelf. Vanaf dan is het een kwestie van tijd dat deze omkering een mobiliteit van zichzelf bereikt, dat wat ooit is geweest, ophoudt tot het verleden te behoren en opgeladen wordt met mogelijkheden.

Dit werkt niet zo met argumenten en heeft het tegenovergestelde effect van waar argumenten voor zijn. Argumenten weerleggen verbaal iets, maar maken dit iets niet waarneembaar. In plaats van kritisch of vervreemdend nauwkeurig onderzoek, wordt er een unieke en risicovolle afbeelding gecreëerd: Diogenes loopt heen en weer een paar keer. Dit weerlegt verbaal niets en toch voldoet het om de perceptie in beweging te zetten, om het op te laden met een dynamische spanning buiten elke weergave van de beweging - er wordt geen statisch beeld gecreëerd - zonder de invoering van bemiddeling – er wordt niets benoemd. Het initiële beeld wordt niet overgedragen, maar herhaalt zich. Potentie komt tot stilstand wanneer het een taal blijft gebruiken die kennis overbrengt op een vertrouwde wijze en dus gerelateerd is aan een bepaald ding. Maar potentie kan niet worden gereduceerd tot een verband tussen niet meer en nog niet, als het tot stand komt in de herhaling zelf en als een nieuwe taal geopend wordt. En als ze (*als déjà-vu*) naar je kijkt als een onpersoonlijke entiteit en een anonieme veelheid, is dit precies de reden waarom ze geen objectiviteit, systeem, of gemeenschap vaststelt. Ze toont je haar eigen wet: het tot leven komen door een herhaling, die eerst werd ervaren en vervolgens op een of andere manier wordt ingezet - een herhaling die haar gevoel van identiteit uitwist, als een archiveringsmachine die reflexieve acties uitvoert, met als doel: serie productie. Dit is ook de reden waarom ze niet kan worden voltooid en zich steeds in nieuwe versies blijft herschrijven.

bijlage,

De bronnenlijst (hoofdstuk context) op alfabetische volgorde:

()

/ () / () ()

#+ 21.00, 2016, Saskia Noor van Imhoff (installatie)

aandacht

aandoening

aankondiging

aanraking

actie

Aesthetics as a way of survival, 2009, Germaine Kruijff (video installatie, publicatie)

afasie

affect/effect

Airflow-velocity study for I Need Some Meaning I Can Memorise (The Invisible Pull), 2012, Ryan Gander,
<https://www.youtube.com/watch?v=jxihh2d0jUM>

Amy Greenfield, 1983, *Filmdance, space and energy*, published in *Choreographing Exhibitions*, 2013, Edited by Mathieu Copeland and Julie Pellegrin, Les Presses Du Reel, Paris

André Breton, 1960, *Nadja*,
http://monoskop.org/File:Breton_Andre_Nadja_1960_EN.pdf

Aya eet spaghetti, 2012, (snapshot)

Becca Jane Rubinfeld, *The Somatic Component of Thought*, (een transcriptie van een video interview van Simone Forti op youtube:
<https://www.youtube.com/watch?v=Lb5coK8Yo64>,
<http://contientexto.net/?p=beccajanerubinfeld>,

beschrijving van een gezicht transformatie van Aomame, een personage uit Haruki Murakami, 2009, *1Q84*

besmetting

Colin Cherry, 1957, *On Human Communication*, MIT Press, London p.7, p.169-169

Daniel Blanga-Gubbay, (essay), 2015, *Closing the Space Between us Empathy Latency Lockdown*,
Space_Between_Us_Empathy_Latency_Lockdown,
https://www.academia.edu/19419571/Closing_the_Space_Between_Us_Empathy_Latency_Lockdown

déjà-vu

desillusie

Discourse on the Logic of Language, M. NoreBese Philip, 1988, gepubliceerd in *She Tries Her Tongue, Her Silence Softly Breaks*, Gynergy Books/Ragweed Pr.

droom

dyslexie

ehuhehu enne eh te pra tuh ja enne ja jaaa.

esthetiek als een overlevingsmechanisme

eten, verspreid

G. Spencer Brown, 1973, *Laws of Form*, Bantam Books Londen

gedaante van het haperende spreken, witruimte in de tekst

gefluister

genegerde gemeenschap die virtueel zichtbaar is, maar in het alledaagse dagelijks afstandelijkheid ondervind van haar omgeving.

genoegen waar je voor betaald

getijden

geur van koffie

gevonden op internet of de esthetiek van anonimiteit

glad gezicht

haar

Hannah Arendt, 1998, *The Human Condition*, 2nd edition,
http://monoskop.org/File:Arendt_Hannah_The_Human_Condition_2nd_1998.pdf

Hannah over ()

haperende lijnen

herhaling

schijngestalten van de maan

hevig

Hito Steyerl

<https://www.youtube.com/watch?v=BowyUXyNud4>

huid

Human Opera XXX, 2007, Meiro Kozumi (video) en Sylvia 1 maart en 2 maart, 2001, Manon de Boer, (video).

iedereen wiens leven is toegewijd aan het ondermijnen van een zekere

autoriteit; maar van wie het specifieke verzet een fysiek gevaarlijke dreiging tot gevolg had

illusie

imperfect

intensivering

intepretatie

Kathrin Bush, 2006, *The Language of Things and the Magic of Language; On Walter Benjamin's Concept of Latent Potency*,
<http://eipcp.net/transversal/0107/busch/en>

kinderfantasie

koffievlek

lapsang souchong thee

lichtval

Manger (dispersed), 2015, Boris Charmatz, (performance) Tate Modern

manipulatie

Mehdi Dastani, 1998, *Language of perception*, Academisch proefschrift, Promotor Prof.dr.ir. Remko Scha, faculteit der Geesteswetenschappen, UvA

meme

mijn vader in een wit bed, bloot, bedekt met een turquoise plastic operatie kleed, zijn gehavende lange lichaam gekromd, de knieën opgetrokken. Zijn linkeroog opgezwollen, zwart paars, bij elkaar gehecht met zwarte steken)

misvertaling

Dastani, M., 1998, *Language of perception*, Academisch proefschrift, Promotor Prof.dr.ir. Remko Scha, faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam

Non-fictions, 2014, Jeremiah Day, Simone Forti, (exhibition)
<https://vimeo.com/99065627> en

ogen

omgeving

oneindig

ongerustheid

patroon dat zich niet laat herkennen

perfect

Politics of Rehearsal, 2004, Francis Alÿs, (video),
<http://francisalys.com/politics-of-rehearsal/>,

Beeldconfrontatie, google vraag: *kinderen in bloed*

reflectie

Remko Scha, *Beschouwingen over kunst, toeval en algoritme*, Materiaal t.b.v. het college "Vorm, structuur en algoritme", sep t/m nov 1992, Universiteit van Amsterdam

Rosegarden, 2015, Meraneh Atashi, (video)

Sacred Repository, N.1: Violently Speaking, Rory Pilgrim, HD film (2014), Hand Painted Posters (2015) en Photographic Material (2002)

Sands Murray-Wassink, (1974-heden), Sand Murray-Wassink,
(<http://www.sands1974.com>)

Second Nature, 2007, Rezi van Lankveld, (Oil on board, 47.24 x 47.24 inches

Sophie Berrebi en Hendrik Folkerts, 2016, *The Place of performance*, The Stedelijk studies, Issue #3, Stedelijk Museum, Amsterdam

Spencer Brown, 1973, *Laws of form*, Bantam Books

spiegel

spraakfiguren

sto sto sto tteren

stoornis

taal van waarneming

tegelijkertijd

Tides, 1982, Amy Greenfield, (video), <https://vimeo.com/8371967>

tijd

toen ze zich introduceerde werden anderen stil, bloosden en keken naar beneden

touchscreens

transpiratie

truc

ttttttttt ic

uitgerekte composities, uit elkaar getrokken door de zwaartekracht

uitgewiste structuren

vaporware

verschijning (vorm)

vertraging,

vervorming

Wikipedia zoekopdracht:

https://en.wikipedia.org/wiki/Critical_social_work, 'capitalist society'

verwisseld met 'schijn'

witruimte

Wolfgang Tillmans, *Lighter / essays by Julie Ault, Daniel Birmbaum, Joachim Jager*; ed., 2008, SMB, Staatliche Museen zu Berlin

x7

zachte agent

ze

zes kopjes